

» **Erfgoed & Architectuur** **Gebouw(d) om te blijven**

is het thema van *Vriendenloterij Open Monumentendag* (OMD) 2025. In 1975 riep de Raad van Europa het jaar uit tot het 'Europese jaar van het Architectonisch Erfgoed'. Dit initiatief hielp om architectuur te herkennen als een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving. Het stimuleerde de zorg van historische gebouwen in heel Europa, waardoor de basis werd gelegd voor de monumentenzorg zoals we die nu kennen. Precies 50 jaar later, tijdens OMD 2025, staan we stil bij dit bijzondere jubileum en zetten we het architectonische erfgoed in de schijnwerpers met het thema 'Erfgoed & Architectuur'.

De slogan *'Gebouw(d) om te blijven'* benadrukt de waarde van de verscheidenheid aan historische gebouwen die ons land verrijken en nodigt uit om na te denken over de toekomst van dit erfgoed. Architectuur is meer dan bakstenen en beton. Het weerspiegelt onze identiteit, toont de ambities van het verleden en biedt een venster op wat komen gaat. Tijdens Open Monumentendag verkennen we de architectonische ontwikkelingen door de eeuwen heen en staan stil bij de keuzes die we maken voor ons erfgoed in de toekomst. In Bergen op Zoom is er speciale aandacht voor *Wederopbouw architectuur*, het herbestemmen van monumenten en immaterieel erfgoed.

» **Lezing**

Op 13 september vindt er om 12.00 uur een lezing plaats in het oude Politiebureau aan de Wassenaarstraat 61 waarbij de *Wederopbouw architectuur* centraal zal staan in algemene zin, maar ook de voorbeelden die onze stad kent en die vragen om bescherming omdat ze uniek zijn voor de stad.

» **Opening Monumentenweekend**

De opening vindt op 13 september al om 10.00 uur plaats en wel in Lepelstraat in het Patronaat aan de Kerkstraat 84, ook bekend als het gemeenschapshuis. Iedereen is welkom. De opening staat in het teken van het 125-jarig bestaan van *de kerk* en het 100-jarig bestaan van *de harmonie* die beiden de naam dragen van Sint Antonius. Voor programma » www.openmonumentendagbergenopzoom.nl

1 Ravelijn

Het Ravelijn is zowel op zaterdag als op zondag open. Het Gilde Sint Sebastiaan verzorgt er zaterdag een *Gilde Doedag* waarbij iedereen mag deelnemen aan de activiteiten die een gilde zoal doet. Op zondag is er *de Zilveren Pijl verschieping* waaraan ook andere gildes deelnemen. Op beide dagen zijn er ook rondwandelingen onder begeleiding van een gids op het Ravelijn.

2 PopMonument

PopMonument samengevat in één zin: op zaterdagavond bijzondere artiesten op bijzondere erfgoedlocaties in Bergen op Zoom. Van een intiem optreden in een eeuwenoud monument tot een opkomend bandje in een bruine kroeg. PopMonument combineert bekende, met minder bekende namen. Ontdek de geschiedenis en geniet van spannende artiesten die live-sets ten gehore brengen op verschillende locaties. De Stadsgidsen Bergen op Zoom zijn aanwezig in enkele monumenten tijdens PopMonument. Door het verhaal van de gidsen over het monument, zal de locatie die avond tot leven worden gebracht en samensmelten met de geprogrammeerde act.

» **Alle activiteiten zijn 13 en 14 september gratis te bezoeken behalve PopMonument op de avond van 13 september**

3 Het Patronaat

Dit gebouw zal zaterdag en zondag voor het publiek geopend zijn. Deze voormalige hulpkerk aan het Lourdesplein is een rijksmonument en heeft tal van gebruiken gekend. Van de eredienst tot wijkhuis en nu ontmoetingsplek voor ondernemers, professionals en culture organisaties. Er zijn rondleidingen gepland. Het is ook een herbestemd monument wat onderdeel uitmaakt van de fietsroute langs 10 herbestemde monumenten.

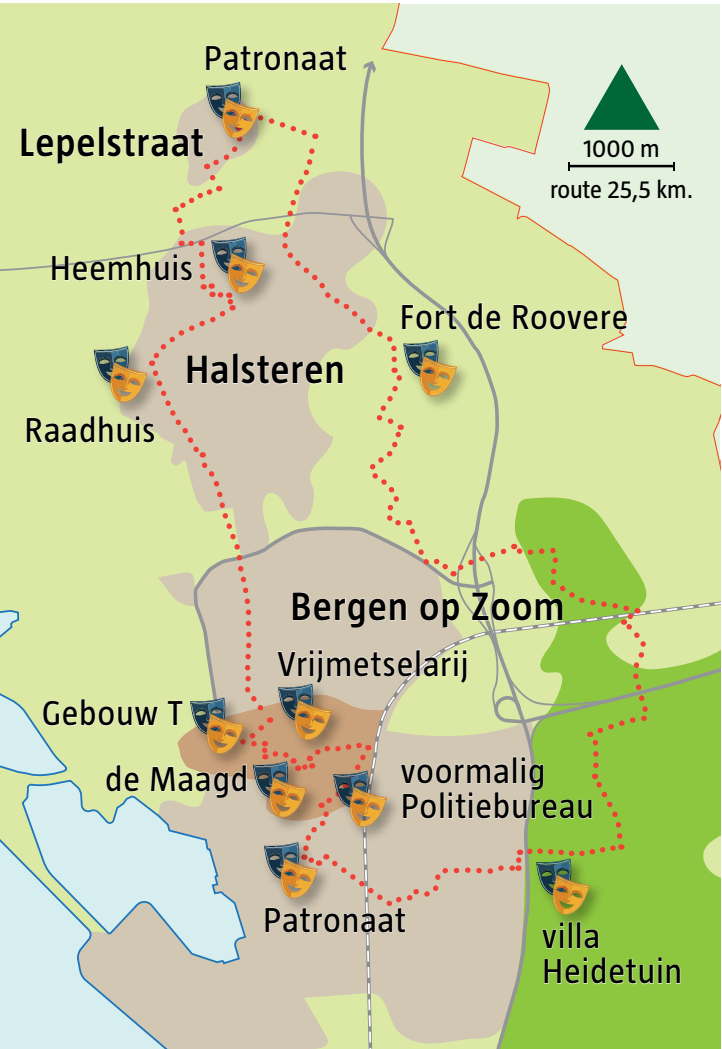

4 Van herbestemd monument naar herbestemd monument

Omdat monumenten soms om verschillende redenen hun oorspronkelijke functie verliezen en dan een nieuwe passende functie krijgen, is er een fietstocht gemaakt langs een aantal herbestemde monumenten die de stad kent. Deze monumenten, 10 in getal, zijn tijdens dit weekend allemaal te bezichtigen. Zoals bijvoorbeeld het Patronaat, de Maagd, Villa Heidetuin en het oude Politiebureau. Iedereen die de fietstocht volbrengt en dat kan aantonen door een volle stempelkaart komt in aanmerking voor een 3D Maagdje. De betreffende monumenten staan op het routekaartje hiernaast aangegeven met 2 maskertjes. Je mag de tocht ook in 2 dagen rijden. Stempelkaarten - waarop ook de route staat aangegeven - zijn in de stand op de Grote Markt verkrijgbaar.

5 Halsteren

In Halsteren is niet alleen de Sint Martinuskerk te bezichtigen, heel speciaal is dat tijdens het Open Monumentenweekend de toren kan worden beklommen (tot aan het carillon). Meerdere monumenten zijn open zoals het Heemhuis Hof van Ram, het Glas in loodatelier op zondag speciaal voor kinderen, de Quirinuskerk, de Sint Antoniusmolen op zaterdag en de oude begraafplaats Dorpsstraat 10. In het Heemhuis zijn de optredens te bezoeken van *Vuur en Vlam* en *de Beekzangers*. Er zijn ook demonstraties *kantklossen voor kinderen* te zien. Op zaterdag treedt ook het *Internationale vrouwen theater* op waarbij wordt ingegaan op het thema van OMD, Wederopbouw en vernieuwing. Op zondag is het de beurt aan het *Ensemble kleding uit grootmoeders tijd*. Daarnaast zijn er in het Heemhuis - naast rondleidingen - ook nog enkele andere kleine activiteiten zoals muziek, zang en film.

6 Lepelstraat

Dit jaar staat Lepelstraat centraal als het gaat om de monumenten in het dorp. Een aantal bekende monumenten zoals de kerk en het Patronaat zullen open zijn maar ook boerderij Hoogerwerf aan de Kladseweg 1 is open. Daarnaast zijn in het dorp nog enkele monumenten zichtbaar gemaakt door een monumentenvlag, maar deze panden worden niet opengesteld.

7 Korenfestival 'Eigen Wijs'

Op zaterdag is er een groot korenfestival in de binnenstad in samenwerking met de *stichting 'Eigen Wijs'*. Maar liefst 40 koren zullen hun opwachting maken in de opengestelde monumenten en op de podia in de binnenstad. Daarbij wordt ook even stil gestaan bij de locatie waar men naar het koor kan luisteren. www.korenfestivalbergenopzoom.nl

8 Stadsgidsen Bergen op Zoom

Ook dit jaar zorgen de Stadsgidsen en de gastvrouwen en gastheren dat alle monumenten gratis te bezichtigen zijn. Dus geniet van de Gevangenpoort, het Stadhuis, loop eens binnen in de voormalige Synagoge of de Gertrudiskerk, of neem eens een kijkje in de Maagd. Struin door het Markiezenhof en/of luister daar naar een van de koren van het korenfestival 'Eigen Wijs'.

Bezoek de archeologie-expositie en het open weekend in het archeologisch depot aan de Wassenaarstraat 61.

Boek het spektakelstuk *De Verborgene Vesting* (opgeven bij gidsen SIDS op www.scherminckel.nl of scan de QR-code hiernaast).

De monumenten zijn zaterdag open van 10.00 - 17.00 en op zondag van 11.00 - 17.00 uur.

9 Fort de Roovere

Op zaterdag zal het thema Erfgoed & Architectuur centraal staan. Een van de architecten van het duo Ad Kil en Ro Koster geeft tekst en uitleg over hoe men tot de ontwerpen is gekomen van de Mozesbrug en de Pompejustoren op de ondergrond van een fort uit 1628. Je kunt op 13 en 14 september ook genieten van optredens in het openluchttheater-uitkijktoren Pompejus de Roovere. Op zondag is er een roofvogelshow.

thema 2025
ERFGOED &
ARCHITECTUUR

OPEN
MONUMENTEN
DAG

13 / 14 september 2025

BERGEN OP ZOOM | BRABANTSE WAL
openmonumentendagbergenopzoom.nl

» Alle activiteiten zijn 13 en 14 september gratis te bezoeken behalve PopMonument op de avond van 13 september
Kijk op openmonumentendagbergenopzoom.nl voor het actuele programma
uitgave comité Open Monumenten Dagen Bergen op Zoom
redactie Tom van Eekelen
foto's Tom van Eekelen, Gerard 's-Gravendijk
info 06 22 46 93 17 / openmonumentendagboz@gmail.com
De Vriendenloterij Open Monumentendag wordt jaarlijks georganiseerd door het comité Open Monumenten Dagen Bergen op Zoom en het landelijk bureau Open Monumenten Dagen in samenwerking met de Vriendenloterij. Met dit evenement willen wij gezamenlijk de aandacht voor de monumenten vergroten door dit bijzondere Nederlands cultureel erfgoed toegankelijk te maken en te behouden voor een breed publiek.
Druk- en zetfouten, alsmede programawijzigingen voorbehouden!

